

علی اکبر حسینی

تعلیمی تربیت اسلامی

آورده است و در رابطه با همین نکته است که پیامبر (ص) میفرماید: "سعادت کسی است که سعادت او در شکم مادر پایه گذاری شده است و بدبخت و شقی، کسی است که شقاوتش در رحم و دوران جنین شروع شده است" ۱

زیرا مسلم است که اخلاق و رفتار و حتی قسمتی از افکار پدر و مادر در آینده کودک موثر است و علم ژنتیک و قوانین مسلم وراثت و نقش ژنها و کروموزوم ها در انتقال پاره ای از ویژگیها و صفات روحی و اخلاقی انسان، همچون انتقال قسمتی از صفات جسمی و بدنی وی به فرزندان، این حقیقت را اثبات می کند.

از دید دورنگر و باریک بین اسلام شخصیت و اخلاق انسان نه تنها در دوران کودکی بلکه حتی در دوران جنین و پیش از تشکیل نطفه، نیز تگون می یابد، به همین جهت اسلام مراقبتها و سفارشهای لازم را به عمل

خوشا بحال کسیکه مادرش زنی عقیف و نجیب است و بکوه عفت و طهارت فکر آراسته است. زیرا روح قانون شکنی و بی عفتی مرد وزن در کودکانشان بی تاثیر نیست و در مطالعات و بررسی ها معلوم شده است که اکثر فرزندان چنین مادران و پدران و چنین خانواده ای آلوده و منحرف و فاسد بوده اند و بهمین جهت زنان و مردان را از فکر گناه بر حذر میدارد و حتی علی (ع) میفرماید: که امساک و بازداشتن دل و فکر از گناه، از امساک و بازداری شکم از غذا و روزه برتر است. ۶

پیامبر اسلام (ص) فرمود: غضب و خشم طاقت فرسای خدا دامنگیر زن شوهر داری است که چشمهای ناپاکش از نگاههای آلوده و شهوت بار به مردان اجنبی پر شده است و خداوند تمام عمل خیر چنین زنی را به هدر میدهد و اگر با اینحال مرتکب زنا شود و با بیگانه ای همبستر گردد، حق خدا است که او را در آتش بسوزاند. ۷

امام صادق (ع) از حضرت مسیح (ع) نقل میکند: که فرمود: موسی (ع) به شما امر کرد که زنا نکنید و من بشما امر میکنم که فکر زنا را بخاطر نیاورید تا چه رسد به عمل زنا زیرا فکر زنا نیز مانند آن است که در عمارتی زیبا و مزین، آتشی روشن کنید که دود آن تزئینات و زیبایی آنرا خراب کند هر چند عمارت را نسوزاند یعنی فکر گناه دل و فکر را آلوده می سازد... ۸. رسول اکرم (ص) فرمود: کسیکه دختر خود را به همسری مردی شراب خوار در آورد با او و خود قطع رحم کرده است. ۹

این علم که هنوز یک قرن از عمرش نگذشته، همان مسائلی را تایید می کند که اسلام در ۱۵ قرن پیش گفته است بنا بر این هم از نظر دینی و هم از نظر علمی باید برای سلامت روح و جسم فرزندان اهمیت فوق العاده قائل بود و باید آن مرحله را نیز در نظر گرفت و در انتخاب پدر و مادر فرزندان خویش، دقت کافی به عمل آورد.

انتخاب همسر

اسلام به این مرحله اهمیت خاصی داده است و در انتخاب همسر توصیه لازم را بعمل آورده است و از گزینش مردان و زنان ناصالح و آلوده یا احمق و بی شعور به عنوان شریک زندگی و پدر و مادر فرزندان آینده بر حذر داشته است. پیامبر اسلام (ص) فرمود از سبزه های با طراوت که بر مزبله و جاهای کثیف روئیده است بیرهیزید، پرسیدند منظورت چیست؟ فرمود زنان زیبا روئی است که در محیط و خانواده آلوده پرورش یافته اند. ۲.

علی (ع) میفرماید: با زنان کم عقل ازدواج نکنید زیرا معاشرت با آنان آفت و فرزندان آنان بی ارزش است. ۳.

اثر قانون شکنی و فکر گناه

امام صادق علیه السلام فرمود: با مردان و زنانیکه آشکارا مرتکب زنا می شوند ازدواج نکنید مگر آنکه کاملاً معلوم شود که از عمل منافی عفت و قانون شکنی توبه کرده اند. ۴. و نیز آن حضرت فرمود: "طُوبَى لِمَنْ كَانَتْ أُمَّهُ عَاقِفَةً..." ۵

در عرض یک سال ۲۶ هزار کودک ناقص‌الخلقه از زنان الکلی تنها در آلمان متولد شده است .
 و دکتر کارل مینویسد مستی زن یا شوهر در لحظه آمیزش جنایت واقعی است زیرا کودکانی که در این شرایط بوجود می آیند ، اغلب از عوارض عصبی یا روانی درمان ناپذیر رنج میبرند . ۱۰۰ گاهش عمومی هوش و نیروی عقل سلیم از ناشر الکل و شراب و همه قسم افراط و بالاخره از بی نظمی ، در عادت ناشی می گردد .

بلاسک رابطه ای میان مصرف الکل و ضعف فکری یک اجتماع وجود دارد . ۱۱۰۰۰

یکی از پزشکان عالی مقام اروپا آمار جامعی از نطفه هائیکه در اول سال مسیحی منعقد میشود تهیه کرده است او میگوید بطور کلی هشتاد در صد اشخاص ناقص‌الخلقه و معلول محصول شب زانویه می باشد که در این شب مسیحیان عید بزرگی دارند و به عیش و نوش پرداخته و غالباً " بقدری مشروب می خورند و در عیاشی مبالغه می کنند که مریض می شوند . ۱۲۰۰۰ زنی نزد رسول خدا (ص) آمد در حالیکه بچه فلج و ناقص و کوری در بغل داشت عرض کرد مگر نمی گوئید خداوند ظالم نیست ؟ فرمود چرا ؟ عرض کرد خداوند به من ظلم کرده است و چنین بچه ای بمن داده است ... حضرت لحظه ای تأمل کرد سپس فرمود آیساً هنگام همبستری ، شوهرت شراب خورده بود و ... گفت آری . حضرت فرمود : إِذَا لَاتِلُومُنَّ إِلَّا نَفْسُكَ ... جز خودت را ملامت نکن (این اثر مستی و الکل است ...)

متین باشند .

۴- از نظر فکر و عقیده (ایمان) با هم متناسب باشند . . .

پیامبر (ص) فرمود : " اگر علی نبود ، برای همسری فاطمه (ع) کفوی نبود و اگر فاطمه نبود برای علی (ع) کفوی وجود نداشت . " مادر در دوران بارداری نیز وظائف دشواری دارد حرکات و حالات و نگرانیها و اضطرابات و غم وشادی و غذاها و نوشیدنیها و الکل و سیگار و . . . همه در جنین موثر است و حتی افکار و روحيات مادر تا حدودی می تواند در سعادت و شقاوت فرزندان آنان نقش موثری داشته باشد و در تکامل و کیفیت های روانی کودک اثر بسزائی بنماید .

در دوران شیرخوارگی کودک نیز ، وظائف مادر حساس است مخصوصا آغوش مادر در رشد جسمی و روانی کودک موثر است و شیر مادر برای کودک بهترین غذاست .

امام رضا (ع) فرمود : هیچ غذایی برای کودک بهتر از شیر مادر نیست ۱۵ قرآن کریم در مواردی مادران را به شیر دادن کامل کودک تا پایان ۲ سالگی تشویق می کند ۱۶ و در روایات تاکید شده است که روزهای نخستین زایمان شیر مخصوص آنروزها ، حتما " بکودک داده شود .

بعلاوه اسلام برای کودک و نوزاد شخصیت انسانی قائل است و از همان روزهای نخست به تربیت اسلامی او اهمیت می دهد و دستورات زیادی در این زمینه داده است ، از جمله برای اینکه کودک با شعائر اسلامی آشنا شود و نخستین بار نام خدا و پیامبر . . بگوشش برسد از این رو

هر چند نطفه پدر در تشکیل جنین بسیار موثر است ولی نقش مادر نیز در تشکیل جنین بویژه در دوران بارداری حائز اهمیت فوق العاده است بهمین جهت در روایات اسلامی در انتخاب مادر بیشتر سفارش شده و زیربنای شقاوت و سعادت را ، در رحم مادر دانسته است .

دکتر الکسیس کارل نیز وظیفه مادر را بهمین علت از پدر مهمتر می داند و می نویسد " وظیفه مرد در تولید مثل ، کوتاه است ولی از آن زن تقریبا ۹ ماه به طول می انجامد " و در این مدت جنین بوسیله موادی که با خون مادر پس از تصفیه در جفت به او می رسد ، تغذیه و رشد می کند . ۱۳

بنابراین در انتخاب همسر ، نخست به عنوان شریک زندگی و مایه آرامش روح و جسم و به تعبیر قرآن در باره همسران . . . که همسر را مایه تسکین و آرامش دانسته است ۱۴ و نیز بخاطر آینده فرزندانش باید پدر یا مادری همفکر و همطراز و کفو برگزید .

و در روایات اسلامی به ایمان ، عفاف و سلامت فکر و عقل طرف ، تاکید بسیار شده و بطور کلی باید گفت : همسر باید دارای این ویژگیها باشد .

- ۱- از نظر اخلاقی و اجتماعی باید همطراز باشند و هر دو مومن و عقیف باشند .
- ۲- هر دو از نظر جسمی باید سالم و شایسته و آمادگی جسمی برای اینکار داشته باشند .
- ۳- هر دو از نظر اخلاق و رفتار متناسب و

۱- بحار الانوار ج ۷۷ ص ۱۱۵

۲- بحار الانوار ج ۲۳ ص ۵۴

۳- وسائل الشیعه ج ۱۴ چاپ جدید ص ۵۶
* "گذار" طبق تحقیقاتی مشاهده کرده است

که در نسل خانواده ای که پدر و مادر مبتلا به
ضعف عقل بوده اند ۴۷۰ کودک ضعیف العقل و
فقط ۶ کودک طبیعی بوجود آمده است . ایجاد
نسل منحط جنایتکار و ابله ، خیانت بزرگی
است . راه و رسم زندگی ص ۷۴ - مکارم الاخلاق
ص ۱۰۴

۵- غرر الحکم ص ۴۵۸

۶- غرر الحکم ص ۴۵۸

۷- لئالی الاخبار ص ۴۹۶

۸- وسائل الشیعه ج ۵ ص ۳۷

۹- وسائل ج ۱۴ ص ۷۵۳ این روایت از امام

صادق (ع) نیز نقل شده است من زوج کریمته
من شراب الخمر فقد قطع رحمها

۱۰- راه و رسم زندگی ص ۹۱

۱۱- راه و رسم زندگی ص ۹۲

۱۲- اعجاز خوراکیها ص ۱۵۳ و ...

۱۳- انسان موجود ناشاخته ص ۸۶

۱۴- خلق لکم من انفسکم ازواج لتسکنوا الیهن

۱۵- وسائل الشیعه ج ۱۵ ص ۱۸۸

۱۶- بقره ۲۳۳

۱۷- لمعه کتاب نکاح ج ۲ باب رضاع ...

مستحب است که اذان بگوش راست و اقامه به
گوش چپ او گفته شود و نام خوب و نیکو برای
او انتخاب شود ...

حتی اگر زن خودش نخواست به کودکش شیر
دهد لازم است زنی را برای شیر دادن بجه ،
انتخاب کنند که علاوه بر سلامت و بهداشت و
نظافت ، وضع روانی و فکری و اخلاقی و
اعتقادی و حتی زیبایی زن شیرده را در نظر
بگیرند .

مرحوم شهید اول محمدکی عالم و فقیه
برجسته و شهیر در کتاب لمعه که از مدارک مهم
شیعه است چنین می فرماید :

مستحب است برای شیر دادن کودک ، زنی
انتخاب شود که عاقل ، مسلمان ، پاکدامن و رزیا
باشد و در صورت ناچاری زنی از اهل کتاب که
در حمایت دولت اسلامی هستند ، دایه ای
انتخاب نمایند اما در این مدت لابد دایه را از
ارتکاب کارهایی که از نظر اسلام حرام است
ممنوع سازند (مثل خوردن گوشت خوک ،
شراب ...) و کودک را به او ندهند که بخانه
خود ببرد (بلکه او بخانه پدر کودک بیاید و
همانجا به بچه شیر دهد ۱۷) تا کودک غیر
مستقیم یا مستقیم در نفوذ غیر مسلمان قرار
نگیرد "

برای مبارزه با کمبودهای علمی ابتدا باید

ریشه های وابستگی علمی ، اجتماعی فرهنگی

شهادت دکتر باهنر

را قطع کرد .